

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ Α΄.-ΤΟΜΟΣ Α΄.

(Ὅτι ἐστὶ περὶ τοῦ ἄν ὀσιωτέρου ἀνθρώπου
βουλευσάτω ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οἰκείων. (Πλάτ. Θιάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

—
1879

φίας καὶ ἱστορίας. 1) Τὰ ἀμεθόδως καὶ ἄνευ μέτρου συντεταγμένα βιβλία. 2) Ἡ κακὴ μέθοδος τοῦ διδάσκειν· διότι ἀμέθοδα βιβλία ἐδίδαξαν τοὺς διδάσκοντας κακὴν μέθοδον, καὶ ταύτην οὗτοι ἐφαρμόζουσιν ἀκάρπως τυραννοῦντες τοὺς μαθητὰς, οἵτινες κατατρίβουσι τὸν πολὺν χρόνον ἀποστηθίζοντες μηχανικῶς ὕλην κατὰ τὸ ἥμισυ περιττὴν, παραλειπομένων τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων γεωγραφικῶν καὶ ἱστορικῶν γνώσεων.

β') Διὸ ἀνάγκη νὰ συνταχθῶσι γεωγραφίαι καὶ ἱστορίαι μεθοδικαί, περιέχουσαι διπλασίαν ὕλην εἰς τὸ τρίτον τοῦ ὅγκου, ὃν νῦν ἔχουσι τὰ βιβλία, ταῦτα (ὅπερ ἀναλογεῖ πρὸς τὸν χρόνον, ὃν δι' αὐτὰ διαθέτει ὁ μαθητής), καὶ νὰ ἀσκῆται ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τούτων ἡ κρίσις τοῦ μαθητοῦ, βοηθοῦντος ἀκριβοῦς γεωγραφικοῦ χάρτου.

γ') Εἰς τὴν πρώτην τάξιν τοῦ ἑλλην. σχολείου νὰ διδάσκηται καλῶς μόνον ἡ γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ἀνά χειρας βιβλίον, καὶ συνοπτικὴ ἱερά ἱστορία· εἰς δὲ τὴν Β'. τάξιν νὰ διδάσκηται ἡ γεωγραφία τῆς Εὐρώπης ὅλης καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία, μέχρι τῶν μακεδονικῶν· εἰς δὲ τὴν Γ'. τάξιν νὰ διδάσκηται ἡ γεωγραφία τῶν λοιπῶν 4 ἡπείρων, καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἱστορία (ἢ συνοπτικὴ ἱστορία τοῦ μεσαιῶνος.)

Εἰς τὴν Α'. δὲ τάξιν τοῦ γυμνασίου νὰ διδάσκωνται Σύνοψις τῆς ἐμπορικῆς γεωγραφίας Σταμ. Θεοχάρη, πραγματευομένης περὶ βιομηχανίας, περὶ ἐμπορίου, περὶ γεωργίας καὶ ἄλλης παραγωγῆς κλ. τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν, ἐκτενεστέρα ἀναθεώρησις τῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας, καὶ ἱστορία μέση κατὰ βιβλίον εὐμέθοδον. Εἰς δὲ τὴν Γ'. τάξιν φυσικὴ γεωγραφία καὶ τὰ κυριώτερα τῶν γεγονότων τῆς νέας ἱστορίας. Εἰς δὲ τὴν Γ' τάξιν μαθηματικὴ γεωγραφία καὶ νεωτέρα Ἑλλην. ἱστορία μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων κατὰ βιβλία διδακτικὰ εὐμέθοδα καὶ συνοπτικά.

Ἐν Πάτραις, τῇ 19 Ἰουλίου 1878.

Ἐὐπειθέστατος

Ὁ ἑταῖρος

ΧΑΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Δ'.

Γνώμη τοῦ ἑταίρου καὶ σχολάρχου Καλαβρύτων κ. Θεοδ. Πράπα.

Ἐν Πάτραις, τῇ 5 Μαΐου 1878.

Ἀξιότιμε κ. Πρόεδρε.

Συζητήσεις παρὰ τῶν ἀξιοτίμων ἑταίρων τοῦ ἑλληνικοῦ διδασκαλικοῦ

συλλόγου γίνονται σκοποῦσαι τὴν βελτίωσιν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ὅτι δ' ἐπιδρῶσιν αὐταὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τῶν διευθυνόντων τὸν διδασκαλικὸν κλάδον ἀποδεικνύει ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐνώσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν ἱερέων πρὸς τὸ τῶν διδασκάλων. Ἡ ἀναστάσις τοῦ διδασκαλείου πρὸς θεραπείαν τῆς χωλαινούσης δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τοῦ σχηματισμοῦ διδασκάλων ἀξίων, εἶναι ἔργον, δι' ὃ καυχᾶται ὁ σύλλογος ἡμῶν. Δυνάμεθα ἤδη νὰ ἔχωμεν τὴν συνείδησιν ἡσυχον, καθόσον συνετέλεσαμεν κατὰ τι εἰς τὸν προορισμὸν, ὃν ἐπιδιώκει ὁ σύλλογος· λέγω καὶ ἅ τι, διότι πολλὰ μὲν ὑπολείπονται ἔτι πρὸς ἐντελῆ καταρτισμὸν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, οἷον αὐξήσις τοῦ μισθοῦ τῶν δημοδιδασκάλων, οἰκοδομὴ ἢ ἐνοικίαισι καταλλήλων πρὸς διδασκαλίαν διδασκασκῶν, ἀπόλυσις τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀνικάνων ἢ ὀκνηρῶν καὶ ἀνταμοιβῆ τῶν ἱκανῶν καὶ ἐπιμελῶν, πολλὰ δὲ εἶναι τὰ διορθώσεως χρῆζοντα καὶ ἐν τῇ μέσῃ ἐκπαιδεύσει. Προβιβάσμοι εἰς τὸν βαθμὸν σχολάρχου ἑλληνοδιδασκάλων, ἀγνοούντως ἐντελῶς τὴν γαλλικὴν καὶ λατινικὴν, παραγκώνισις τῶν ἀξίων τοιαύτης προαγωγῆς, ἐκσφενδόνισις εἰς τὰ ἀπόκεντρα μέρη τοῦ βασιλείου τῶν μὴ τυγχανόντων φίλων τῶν ἰσχυρῶν, ἔσθ' ὅτε καὶ ἀπόλυσις αὐτῶν, ἐμάραναν τὸν ζῆλον πολλῶν καὶ κατἤνεγκον ἐν τῇ μέσῃ ἐκπαιδεύσει τραῦμα, δεόμενον θεραπείας, δι' ἣν ὁ ἡμέτερος σύλλογος δὲν πρέπει νὰ σιωπήσῃ.

Ἄλλο δὲ ἄτοπον συμβαίνει πρὸ πολλοῦ ἐν ταῖς δημοσίαις γυμνασίαις, ὅπερ πρέπει ν' ἀποκόψῃ ὁ σύλλογος καὶ νὰ τεθῶσιν ἐγγυήσεις, ἵνα μὴ ἐπαναληφθῇ πλέον. Γνωστὸν βεβαίως εἶναι ὅτι διωρίσθησαν ἐν αὐταῖς πρὸ πολλοῦ καθηγηταὶ τῶν ἱερῶν μαθημάτων προλύται τῆς θεολογίας ἢ καὶ ἑλληνοδιδάσκαλοι. Οἱ τοιοῦτοι ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἐπινεύοντος τοῦ ὑπουργείου εἰσεχώρησαν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἑλληνικῆς ἢ λατινικῆς φιλολογίας, ἐνῶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ παρκακονίζωνται οἱ φιλόλογοι. Δύναται νὰ διδάξῃ ὁ θεολόγος, ὁ σπουδᾶσας εἰδικῶς τὰ τῆς θρησκείας, ὕπως ὁ φιλόλογος, ὁ κατατρίψας τὴν νεαράν του ἡλικίαν εἰς ἐρμηνείαν πεζῶν καὶ ποιητῶν, Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων; Μεταξὺ τῶν τοιούτων θεολόγων εἶναι βεβαίως καὶ τινες, διακρινόμενοι ἐπὶ παιδείᾳ, ἀλλ' ἡ ἐξαιρέσις δὲν ἀποτελεῖ κανόνα. Πῶς λοιπὸν θὰ ἀρθῇ τὸ τοιοῦτον;

Νὰ προκληθῇ Β. Διάταγμα, ὀρίζων ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν προλυτῶν τῆς θεολογίας ἢ ἑλληνοδιδασκάλων δύναται νὰ διατηρηθῇ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καθηγητῆς τῆς ἑλληνικῆς ἢ λατινικῆς φιλολογίας, ἢ νὰ διορισθῇ τοιοῦτος, ἂν δὲν δοκιμασθῇ πρότερον ὑπὸ ἐπιτροπείας συγκειμένης ἐκ διδασκῶν καὶ καθηγητῶν τῆς φιλολογίας καὶ διοριζομένων ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου.

Παρακαλῶ ὑμᾶς, κ. πρόεδρε, ἵνα διατάξῃτε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ παρόντος εἰς πρώτην συνεδρίασιν τοῦ συλλόγου, προκαλέσῃτε συζήτησιν τῶν ἐταίρων ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὰς γενικὰς συνελεύσεις, εὐαρεστηθῆτε δὲ νὰ μῖ ἀνακοινώσῃτε καὶ τὴν ὑμετέραν γνώμην.

Ὁ ἐταῖρος τοῦ ἑλληνικοῦ διδασκαλικοῦ συλλόγου

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΠΡΑΪΑΣ

τελειοδιδάκτος τῆς φιλολογίας.

Ε΄.

Γνώμη τοῦ ἐταίρου καὶ δημοδιδασκάλου Ἀγρινίου κ. Φ. Παπαδοπούλου.

Πρὸς τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ ἑλλην. διδασκαλικοῦ συλλόγου
εἰς Ἀθήνας.

Συνεπεῖα τῆς ὡς ἀνωτέρω προκηρύξεως λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ εἶπω κατὰ τὴν κατωτέρω γνώμην μου ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἐξ ἑξηκοντάτων προλέγων τάδε:

Διερχόμενος εἰκοσιπενταετῇ δημοδιδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, ὑπηρετήσας βαθμῆδόν κατὰ τρεῖς τάξεις αὐτῆς εἰς διάφορα χωρία κώμας καὶ πόλεις, παρστήρησα ὅτι τὰ οὐσιωδέστερα προσκόμματα ἅπερ ἅπαντὰ ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις εἶναι τὰ ἑξῆς: α) Ἡ ἔλλειψις καταλλήλων σχολείων καὶ ὑλικῶν αὐτῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων οὐ μόνον μέθοδόν τινὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐφαρμόσωσιν οἱ πλεῖστοι δημοδιδάσκαλοι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὁπωσδήποτε ἐξάσκησιν τοῦ καθήκοντός των πολὺ δυσκολεύονται. β) Ἡ ἀδιαφορία τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, εἰς ἃς ὁ νόμος ἀνέθηκε τὴν συντήρησιν κλπ. τῶν δημοτικῶν σχολείων. γ) Ἡ ἀταξία τοῦ διορισμοῦ τῶν δημοδιδασκάλων εἰς θέσεις μὴ ἀναλόγους τοῦ βαθμοῦ των καὶ ἡ ἀστασία καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως καὶ ἐντεῦθεν παραδοθέντων ὅλως εἰς τὴν διάθεσιν τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν τούτοις συντρεχόντων μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν μπακάλιδων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων, καὶ δ) ἡ ἀμεθοδία τῶν πλείστων δημοδιδασκάλων προελθοῦσα ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ διδασκαλείου καὶ τοῦ ὡς ἀνωτέρω ἐξευτελισμοῦ καὶ παραγκωνισμοῦ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν ἀπέναντι τῶν πολιτικῶν μέσων.

Ὅθεν ἀφοῦ διὰ τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ διδασκαλείου ἐπὶ τὸ βέλτιον, ἐλήφθη ἡ δέουσα πρόνοια περὶ ἱκανῶν δημοδιδασκάλων, ἐπ'ἀνάγκης καθίσταται ἵνα ληφθῇ ὁμοίαις τὶς πρόνοια καὶ περὶ καταλλήλων ὅσον ἔνεστι,